

Список скорочень

Від авторів

Від головного редактора випуску підручника 2012 року

Від головного редактора випуску національного підручника 2017 року

Від головного редактора випуску національного підручника 2022 року

Розділ 1. Організація екстреної медичної допомоги

Стислий нарис з історії швидкої медичної допомоги

Основні завдання і принципи організації екстреної (швидкої) медичної допомоги

Основні напрями реформування екстреної (швидкої) медичної допомоги в Україні

Розділ 2. Серцево-легенева реанімація у дорослих

Керівні принципи «Базового підтримання життя»

Принципи проведення компресії грудної клітки

Положення рук під час компресії грудної клітки

Глибина компресії грудної клітки, швидкість і ступінь розправлення

Використання автоматичного зовнішнього дефібрилятора

Допоміжні технології для підвищення ефективності СЛР

Принципи серцево-легеневої реанімації при обструкції дихальних шляхів стороннім тілом

Доступи для введення лікарських препаратів на догоспітальному етапі

Пункція-катетеризація периферичних вен

Внутрішньокістковий доступ

Деякі невідкладні стани, при яких необхідна серцево-легенева реанімація

Ураження електричним струмом

Ураження блискавкою

Утоплення

Странгуляційна асфіксія

Синдром тривалого стиснення тканин

Розділ 3. Невідкладні стани в кардіології

Гіпертензивний криз

Порушення серцевого ритму

Гострий коронарний синдром

Гостра лівошлуночкова недостатність

Кардіогенний шок

Розділ 4. Невідкладна хірургія черевної порожнини

Гострий апендицит

Защемлені грижі

Гостра непрохідність кишок

Гострі судинні захворювання кишківника

Перфоративні виразки шлунка і дванадцятипалої кишки

Гострий холецистит

Гострий панкреатит

Гострі шлунково-кишкові кровотечі

Перитоніт

Закрита травма живота

Окремі види травм живота

Діагностична та лікувальна тактика при закритих ушкодженнях органів черевної порожнини

Лапароскопічні технології в хірургії гострих захворювань черевної порожнини

Невідкладна допомога в умовах бойових дій

Етапи надання медичної допомоги

Принципи обстеження та лікування поранених

Розділ 5. Невідкладна допомога при легеневих кровотечах і кровохарканні

Фізіологічні особливості легень

Етіологія, патогенез і класифікація

Клінічна картина і діагностика

Лікування

Профілактика

Розділ 6. Невідкладна допомога при травмах опорно-рухового апарату

Поняття «травма». Класифікація травм
Організація травматологічної допомоги
Кровотечі
Поранення
Ушкодження грудної клітки та органів грудної порожнини
Переломи ребер, груднини, ключиці та лопатки
Переломи плеча, передпліччя і кисті
Переломи кісток таза
Переломи стегнової кістки
Переломи кісток гомілки
Переломи кісток стопи

Розділ 7. Стани, що потребують надання екстреної медичної допомоги в акушерстві та гінекології

Класифікація невідкладних станів в акушерстві та гінекології
Симптоми акушерсько-гінекологічної патології, що потребують надання екстреної медичної допомоги
Причини звернення по екстрену медичну допомогу і показання до термінової госпіталізації у зв'язку з вагітністю
Мимовільний аборт
Ускладнення штучного аборту (медичного і позалікарняного)
Пухирний занесок
Позаматкова вагітність
Передлежання плаценти
Передчасне відшарування плаценти
Гестози
Пологи
Передчасні пологи
Гостре багатоводдя
Розрив матки
Екстрагенітальна патологія і вагітність
Післяпологові гнійно-септичні захворювання
Показання до термінової госпіталізації, зумовлені гострою гінекологічною патологією
Аномальні маткові кровотечі
АМК пубертатного періоду
Ушкодження жіночих статевих органів

Розділ 8. Невідкладні стани в урології

Гострий пієлонефрит, уросепсис
Бактеріємічний (бактеріотоксичний) шок
Запальні захворювання калитки та її органів
Ниркова колька
Ушкодження сечових і статевих органів
Затримка сечовипускання
Гостра ниркова недостатність
Єдина нирка
Ятрогенні ушкодження сечових і статевих органів
Пріапізм
Гематурія

Розділ 9. Невідкладні стани в проктології

Травми товстої та прямої кишок
Гострі кишкові кровотечі
Перфорація товстої кишки
Гостре порушення брижового кровообігу
Дивертикульоз товстої кишки
Неспецифічні запальні захворювання товстої кишки
Гострий парапроктит
Гострий геморой

Випадіння прямої кишки

Парастомальні ускладнення

Розділ 10. Невідкладні стани в офтальмології

Гострі захворювання додаткових структур ока

Гостре запалення рогівки

Гостре запалення склери

Запалення переднього відділу судинного тракту ока

Гостре порушення гідродинаміки ока

Травми органа зору

Поранення додаткових структур ока

Вкорінення сторонніх тіл

Наскрізні поранення очного яблука

Проникні поранення очей

Опіки органа зору

Бойові ураження очей

Біль у ділянці ока

Раптова сліпота

Офтальмологічні ускладнення COVID-19

Розділ 11. Невідкладні стани в терапевтичній стоматології

Травматичні ушкодження зубів

Пульпіт

Періодонтит

Гострі захворювання пародонта

Гостра одонтогенна невралгія

Гострі ушкодження слизової оболонки порожнини рота

Кропив'янка

Ангіоневротичний набряк Квінке

Багатоформна ексудативна еритема

Синдром Стівенса—Джонсона

Оперізувальний герпес

Гострий герпетичний стоматит

Синдром напруження

Алергійний контактний стоматит

Виразково-некротичний гінгівостоматит венсана

Травматична виразка

Екзема

Кандидозний стоматит

Розділ 12. Невідкладна допомога у щелепно-лицевій хірургії

Запальні захворювання

Ушкодження щелепно-лицевої ділянки

Невідкладна допомога в нейростоматології

Невідкладні стани в ортопедичній стоматології, ортодонтії

Розділ 13. Невідкладні стани в невропатології

Гостра цереброваскулярна патологія

Транзиторні ішемічні атаки

Гостра гіпертензивна енцефалопатія

Інфаркт мозку

Геморагічний інсульт

Субарахноїдальний крововилив

Організація та надання медичної допомоги на догоспітальному і госпітальному етапах

Гіпертензивний криз

Гостра гіпертензивна енцефалопатія

Хронічне порушення мозкового кровообігу

Тромбоз венозних пазух і вен головного мозку

Гостре порушення спинномозкового кровообігу

Кризові стани

Набряк головного мозку. Лікворно-гіпертензивний (гіпертензивно-гідроцефальний) криз
Вегетативні соматоформні розлади. Вегетативно-судинні кризи
Синкопальні стани. Колапс
Загальна характеристика кардіогенної непритомності
Синкопальні стани при окремих формах кардіальної патології
Іритативні синкопальні стани
Деадаптаційні синкопальні стани
Діагностика синкопе на догоспітальному етапі
Діагностика синкопе на госпітальному етапі
Лікування синкопе
Колапс
Мігрень
Синдром Мен'єра
Міастенія. Міастенічний і холінергічний кризи
Гострі інфекційно-алергічні захворювання нервової системи
Менінгококовий менінгіт у дітей
Інші форми менінгіту
Хронічні менінгіти
Енцефаліти
Больові синдроми в ділянці обличчя
Ураження трійчастого нерва
Дентальна плексалгія
Невралгії окремих гілок трійчастого нерва
Ураження язикоглоткового і блукального нервів
Больові синдроми у шийному і грудному відділах хребта
Рефлекторні синдроми
Корінцеві синдроми
Судинні корінцево-спінальні синдроми
Спінальні синдроми
Больові синдроми у попереково-крижовому відділі хребта
Некорінцеві синдроми
Корінцеві синдроми
Судинні корінцево-спінальні синдроми

Розділ 14. Кома

Діагностика, клінічна картина, невідкладна допомога, визначення ступеня порушення свідомості за шкалою ком Глазго
Церебральна кома
Кома при ендокринних захворюваннях
Кома при цукровому діабеті
Токсична кома

Надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі при комі невизначеної етіології

Розділ 15. Невідкладна допомога при черепно-мозковій і хребтово-спинномозковій травмах

Струс головного мозку
Забій головного мозку
Дифузне аксональне ушкодження головного мозку
Переломи кісток черепа
Травматичний субарахноїдальний крововилив
Стиснення головного мозку
Принципи госпіталізації і надання допомоги при черепно-мозковій травмі
Показання до госпіталізації та обсяг діагностичних досліджень
Оцінювання ступеня тяжкості загального стану хворого
Принципи надання допомоги
Критерії смерті мозку
Хребтово-спинномозкова травма
Поєднана черепно-мозкова травма

Лікування в умовах стаціонару

Бойова черепно-мозкова травма

Вогнепальні поранення хребта і спинного мозку

Розділ 16. Невідкладна допомога у психіатрії

Невідкладні стани при суїцидній поведінці

Стан збудження та агресивності

Невідкладні стани при розладах спектра шизофренії

Гіпертоксична кататонія (фебрильна шизофренія)

Маніакальне збудження

Депресивне збудження

Збудження при розладах свідомості

Психогенне збудження

Психопатичне збудження

Епілептичний статус

Розділ 17. Невідкладні стани в педіатрії

Особливості серцево-легеневої і церебральної реанімації в дітей

Елементарне підтримання життя

Забезпечення прохідності дихальних шляхів

Подальше підтримання життя

Етичні та юридичні аспекти серцево-легеневої і церебральної реанімації

Гостра дихальна недостатність

Вентиляційна гостра дихальна недостатність

Легенева гостра дихальна недостатність

Порушення водно-електролітного балансу

Загальні закономірності порушення водно-електролітного балансу. Синдроми дегідратації і гіпергідратації

Основи інфузійної терапії

Шок

Визначення і класифікація

Гіповолемічний шок

Кардіогенний шок, гостра серцева недостатність

Септичний шок

Анафілактичний шок

Особливості інтенсивної терапії гарячки і гіпертермії в дітей

Особливості інтенсивної терапії судомного синдрому в дітей

Особливості інтенсивної терапії екзогенних інтоксикацій у дітей

Розділ 18. Невідкладні стани в неонатології

Медичний догляд за здоровим новонародженим у випадку пологів поза стаціонаром

Допомога при невідкладних станах у новонароджених

Асфіксія при народженні

Апное

Порушення терморегуляції

Аспірація

Судоми

Геморагічні розлади

Розділ 19. Екстрена і невідкладна допомога в дитячій оториноларингології

Сторонні тіла верхніх дихальних шляхів і стравоходу

Кровотечі з ЛОР-органів

Травми ЛОР-органів

Захворювання ЛОР-органів

Розділ 20. Невідкладні стани в оториноларингології

Сторонні тіла вуха і дихальних шляхів

Травми лор-органів

Кровотечі з верхніх відділів дихальних шляхів, вуха і стравоходу

Гострі запальні захворювання зовнішнього і середнього вуха

Запальні захворювання носа і приносних пазух, орбітальні та внутрішньочерепні ускладнення риногенного характеру

Захворювання глотки і гортані

Розділ 21. Невідкладні стани в комбустіології

Загальна характеристика опіків. Термічна травма

Етіологія

Визначення і патогенез опікового шоку

діагностика термічного опіку і тяжкості опікового шоку

Етапи надання медичної допомоги хворим з опіками

Лікування термічної травми на місці пригоди

Дії бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги на виклику

Лікування термічної травми у стаціонарі

Термоінгаляційні ураження

Етіологія

Патогенез

Діагностика опіку дихальних шляхів

Дії бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги на виклику

Лікування термоінгаляційної травми в стаціонарі

Хімічні опіки

Етіологія

Патогенез

Діагностика хімічних опіків

Дії бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги на виклику

Електротравма

Етіологія і патогенез

Діагностика електротравми

Лікування електротравми на місці пригоди

Дії бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги на виклику

Лікування електротравми у стаціонарі

Холодова травма

Етіологія і патогенез

Діагностика холодової травми

Лікування холодової травми на місці пригоди

Дії бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги на виклику

Розділ 22. Гострі отруєння

Принципи діагностики гострих отруєнь

Загальні принципи лікування гострих отруєнь

Характеристика окремих нозологічних форм гострих отруєнь

Отруєння алкоголем і сурогатами алкоголю

Отруєння інсектицидами

Отруєння корозивними отрутами

Отруєння похідними нафти

Отруєння хлорованими вуглеводнями

Отруєння продуктами горіння (чадним газом)

Отруєння наркотичними речовинами

Отруєння психотропними препаратами

Отруєння антихолінергічними засобами

Отруєння кардіотоксичними речовинами

Отруєння хімічними засобами несмертельної зброї (поліцейськими газами)

Отруєння грибами

Укуси змій (гадюк)

Укуси павуків

Укуси комах

Розділ 23. Невідкладна допомога при харчових отруєннях

Харчові отруєння мікробного походження

Харчові отруєння немікробного походження

Харчові отруєння змішаного походження (міксти)

Харчові отруєння невідомого походження

Порядок розслідування харчових отруень і госпіталізації потерпілих

Розділ 24. Сучасні аспекти організації та функціонування системи екстреної медичної допомоги України при надзвичайних ситуаціях

План реагування системи охорони здоров'я на надзвичайні ситуації

Основні аспекти нормативно-правового забезпечення функціональної підсистеми медичного захисту населення України

Медичне сортування під час масового випадку

Етапи надання медичної допомоги і види медичного сортування

Сортувальні категорії постраждалих

Організація медичного сортування

Сортувальний майданчик

Алгоритм проведення медичного сортування

Використання сортувальних браслетів для медичного сортування

Картка медичного сортування

Базовий обсяг медичної допомоги

Особливості надання медичної допомоги і проведення медичної евакуації постраждалих

Деконтамінація

Особливості реагування системи охорони здоров'я при надзвичайних ситуаціях, спричинених застосуванням невідомого агента

Організація медичної допомоги в умовах надзвичайної ситуації, зумовленої застосуванням невідомого агента

Основні симптоми, що можуть виникати при різних ураженнях

Профілактика впливу біологічних агентів на медичний персонал

Засоби медичного захисту, призначені для запобігання ураженню РБХ-чинниками і надання домедичної та першої медичної допомоги

Радіаційний захист

Швидке радіологічне сортування

Організація надання екстреної (невідкладної) медичної допомоги в умовах надзвичайної ситуації, спричиненої біологічними агентами

Сильнодіючі та бойові отруйні речовини

Принципи організації екстреної медичної допомоги постраждалим від впливу СДОР на догоспітальному і ранньому госпітальному етапах

Цивільно-військова взаємодія як елемент організації надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному і ранньому госпітальному етапах

Єдині протоколи надання екстреної медичної допомоги як елемент цивільно-військової взаємодії

Додатки

Список літератури